

KOLEGIUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH ORLEN - ENERGA

Płock, dnia 1 lipca 2024 r.

Szanowny Pan
Witold Literacki
Prezes
ORLEN S.A.

Dotyczy: odpowiedzi Prezesa Zarządu Daniela Obajtka z dnia 23 października 2023 r. na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 20 września 2023 r. w sprawie „Zasad wyboru i funkcjonowania Rzeczników ds. Etyki w Grupie ENERGA”.

Szanowny Panie Prezesie,

Działając w imieniu Organizacji Związkowych zrzeszonych w Kolegium Związków Zawodowych ORLEN-ENERGA, działających w Grupie ENERGA i Grupie ORLEN, a w związku z – otrzymaną w dniu 30 kwietnia 2024 r. od Rzecznika Praw Obywatelskich – kopią pisma Prezesa Zarządu Daniela Obajtka z dnia 23 października 2023 r., stanowiącego odpowiedź na pismo Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 20 września 2023 r. uprzejmie informujemy, co następuje.

Kolegium Związków Zawodowych Orlen-Energa, zwróciło się z wnioskiem o interwencję do Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z wprowadzeniem - decyzją Zarządu Energa S.A – „Zasad wyboru i funkcjonowania rzeczników ds. etyki w Grupie ENERGA”. Z przedstawionych przez Kolegium argumentów wynika, że przedmiotowa procedura narusza prawa i wolności obywatelskie pracowników.

W ww. piśmie z dnia 20 września 2023 roku Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich skierował do Prezesa Zarządu ORLEN S.A. Pana Daniela Obajtka, pismo, w którym przytoczono argumentację dotyczącą stawiania nieuzasadnionych żądań i warunków w zakresie zachowania bezstronności rzeczników do spraw etyki.

Co więcej, w piśmie tym znalazła się też ocena RPO, zgodnie z którą przedmiotowe zasady - nakładające na kandydata, wybranego na rzecznika, obowiązek zawieszenia członkostwa związkowego przy jednoczesnym obowiązku złożenia oświadczenia o jego bezstronności – **stanowią nadużycie prawa, gdyż pozostają sprzeczności z przepisami konwencji nr 135 MOP, Konstytucji RP oraz ustawy o związkach zawodowych.**

Ponadto, zdaniem RPO, obowiązek złożenia oświadczenia o bezstronności przez kandydata na rzecznika do spraw etyki powinien stanowić wystarczające zabezpieczenie przed ewentualnymi wpływami związkowymi na podejmowane przez niego działania.

RPO potwierdził zatem argumentację organizacji związkowych, że nałożenie na kandydatów obowiązku zawieszenia członkostwa związkowego – stanowi bezprawne ograniczenie praw i wolności obywatelskich pracowników.

Ww. pismem RPO zwrócił się do Prezesa Zarządu ORLEN S.A. o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 23 października 2023 r. Prezes Zarządu ORLEN S.A. Pan Daniel Obajtek wystosował do Rzecznika Praw Obywatelskich **pismo zawierające zaledwie trzy akapity, w których stwierdził, że spółka ma autonomię w ustalaniu warunków wyborów rzeczników, a ponadto – że skoro zasady te nie budzą (!) wątpliwości pracowników to znaczy, że są dobrze odbierane społecznie.**

KOLEGIUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH ORLEN - ENERGA

Tym samym ówczesny Prezes ORLEN S.A. całkowicie pominął rolę związków zawodowych w reprezentacji interesów pracowników. Co więcej, w przedmiotowej odpowiedzi nie została zawarta żadna argumentacja prawna lub jakakolwiek polemika ze stanowiskiem RPO.

Mając na uwadze powyższe, odpowiedź Prezesa Daniela Obajtka odbieramy jako lekceważącą, niemerytoryczną, a także świadczącą o poczuciu bezkarności i świadomości braku jakiejkolwiek kontroli. Brak wątpliwości pracowników (co jest nieprawdą w świetle wielu interwencji związkowych), jest dla Prezesa Daniela Obajtka dowodem na pełną akceptację jego działań, co świadczy o braku podstawowej wiedzy o funkcjonowaniu organizacji związkowych i prawa pracy jako takiego.

Podsumowując, Kolegium Związków Zawodowych Orlen - Energa, nadal podtrzymuje dotychczasowe stanowisko i kwestionuje przedmiotowe zasady wyboru rzeczników do spraw etyki w grupie ENERGA, w zakresie objętym skargą do RPO. Jak wynika z argumentacji Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich, regulacje te naruszają przepisy obowiązującego prawa. Zarząd Orlen S.A. - pomimo wezwania - nie przedstawił żadnych merytorycznych argumentów, polemizujących z organizacjami związkowymi oraz stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich, poza ww. kuriozalnym pismem Prezesa Obajtka.

Oczekujemy zatem, że nowy Zarząd ORLEN S.A. nie dopuści do dalszego lekceważenia praw i wolności obywatelskich, a prawa pracownicze i związkowe nie będą stanowiły kwestii politycznej i arbitralnie zależnej od osobistych poglądów Prezesa Zarządu.

Mając na uwadze powyższe, zwracamy się z wnioskiem o przeanalizowanie przedstawionego przez RPO pisma, a także o modyfikację regulacji dotyczących wyboru rzeczników do spraw etyki, w taki sposób, aby nie stanowiły one naruszenia prawa.

Z wyrazami szacunku
za Kolegium Związków Zawodowych ORL-EN

Jarosław Szunejko
Wiceprzewodniczący

Edyta Górecka
Przewodnicząca

Piotr Piorun
Wiceprzewodniczący

Do wiadomości:
Pan Sławomir Staszak – Prezes ENERGA S.A.